

In Roden wordt op de midwinterhoorns geblazen. Met een beetje geluk jagen we zo het coronavirus weg

In de stromende regen staan vijf midwinterblazers zondagmiddag voor het Museum Havezate Mensinge. De oerkreten uit hun grote houten hoornen luiden de donkere dagen rond Kerst in.

Wouter Hoving • 28 november 2021, 20:14 • Noordenveld

Vijf spelers van de Giezelbaargbloazers uit de gemeente Westerwolde spelen voor het Museum Havezate Mensinge in Roden. Foto: Jan Willem van Vliet

Pfèèèèèh. De toetergeluid - meer een brul dan een melodie - is tot in de verre omtrek te horen. Zo zijn de geluiden van de midwinterhoorns oorspronkelijk ook bedoeld: als waarschuwingssignaal bij naderend onheil. „Ze werden ook wel gebruikt in de Tweede Wereldoorlog om razzia's door te geven”, weet Wubbe Kuper (65), een van de blazers.

Hij staat op zijn klompen verscholen in zijn blauwe jas en onder zijn zwarte baret – het outfit van de blazers – om de regen en hagel te incasseren. Het is hondenweer. „Maar we zijn niet van suiker”, zegt hij dapper, terwijl alle toeschouwers onder de druipende paraplu staan. Voor zo'n paraplu hebben de vijf 'Giezelbaargbloazers' uit de gemeente Westerwolde geen hand vrij; ze hebben een grote gebogen hoorn vast, gemaakt van berken-, elzen- of wilgenhout.

Historie in donkere dagen

De groep midwinterhoornblazers bij het museum in Roden speelt op uitnodiging van de Stichting Museum Havezate Mensinge. De activiteit is georganiseerd met budget vanuit De Frisse Start-subsidie voor Drentse vrijwilligersorganisaties. „Wij proberen ook in deze donkere tijden de historie levendig te houden met buitenactiviteiten”, zegt Arjan van de Leur. Hij draag een hoge hoed en scant als museumvrijwilliger de QR-code van iedereen die de blazers van dichterbij wil horen.

De gesubsidieerde activiteiten bij Mensinge hebben doorgaans een link met het museum. Zo was er twee weken geleden een roofvogelshow, omdat een voormalig bewoner van het landgoed valkenier was. De midwinterhoorns hebben niet zo’n sterke connectie met het museum in Roden, maar de hoorn is wel ooit als Saksisch gebruik richting het Noorden gekomen.

(Tekst gaat verder onder de foto)

Een van de Giezelbaargbloazers op zijn midwinterhoorn. Foto: Jan Willem van Vliet

Geesten en advent

Mensen bliezen – zo wil de folklore – in bepaalde tijden op de hoorn om boze geesten en ziektes te verjagen. „Dat komt ook op dit moment wel goed uit”, zegt Van de Leur, doelend op het coronavirus.

Ook speelt de hoorn een rol in de adventtijd. Het instrument wordt geblazen in de donkere wintermaanden, om duister te verdrijven en licht te brengen: de geboorte van Jezus met Kerst. Zondag was het de eerste van de vier adventszondagen.

Maar wat de uitleg ook is, Wubbe Kuper vindt het gewoon een machtig mooi instrument. Hij kreeg 17 jaar geleden zijn eerste hoorn van een achterneef uit Diever, die er geen toon uitkreeg. „Mij lukte het meteen. Toen zei de neef: ‘hou dat ding maar’.”

Toch geeft Kuper grif toe: het spelen is niet gemakkelijk. De verschillende tonen moet je maken door te variëren met de spanning op je lippen. „Er zitten zeven tonen in, maar als je er vijf uit haalt, ben je al een hele kerel.”